

Zakrycia gwiazd i planet przez Księżyc

Na kolejnych stronach przedstawiono dane o zakryciach gwiazd przez Księżyc widocznych w Polsce w 2025 roku. Podano zakrycia gwiazd z Katalogu Gwiazd Zodiakalnych (ZC) możliwe do zaobserwowania przez teleskop o średnicy obiektywu 10 cm. Przy obliczeniach wykorzystano aktualną wersję programu „Occult”³³.

Tabela znajdująca się na stronie parzystej podaje następujące dane:

Nr	– kolejny numer zakrycia w roku,
Data	– miesiąc i dzień wystąpienia zjawiska,
UT	– godzina wystąpienia zjawiska (UT),
Nazwa	– nazwa gwiazdy (jeżeli jest),
mag	– jasność gwiazdy (magnitudo),
ZC	– numer gwiazdy w Katalogu Zodiakalnym (ZC: 4 cyfry) lub SAO (5-6 cyfr),
typ	– rodzaj zjawiska: zc - zakrycie przy ciemnym brzegu, zj - zakrycie przy jasnym brzegu, oc - odkrycie przy ciemnym brzegu, oj - odkrycie przy jasnym brzegu,
AA	– tzw. kąt osiowy zjawiska, liczony wokół brzegu Księżyca od jego północnego bieguna ku wschodowi (czyli przeciwnie do ruchu wskazówek zegara). Pomocny zwłaszcza w zlokalizowaniu miejsca pojawienia się gwiazdy przy odkryciu zza tarczy Księżyca względem jego szczegółów powierzchniowych ³⁴ .
A_k	– azymut Księżyca (liczony względem północy),
h_k	– wysokość Księżyca nad horyzontem,
F_k	– faza Księżyca (ujemna - malejąca, dodatnia - rosnąca). Skrót „zać.” oznacza zjawisko odbywające się podczas zaćmienia Księżyca.

Tabela znajdująca się na stronie nieparzystej podaje momenty zjawisk dla dwunastu miast w Polsce. Kolejne kolumny zawierają:

Nr	– kolejny numer zakrycia w roku (tożsamy z numerem z poprzedniej tabeli),
UT	– godzinę wystąpienia zjawiska (UT),

W kolejnych 12 kolumnach zamieszczono momenty wystąpienia zjawiska - ilość minut, które upłynęły od podanej wcześniej w tej tabeli godziny do zjawiska (dokładność 0.5) dla następujących miast w Polsce:

Gdańsk, Grudziądz, Kraków, Krosno, Lublin, Łódź, Olsztyn, Poznań, Szczecin, Warszawa, Wrocław, Zielona Góra.

I. Zjawisko Nr. 5 (zakrycie Saturna)

Dnia 4 stycznia 2025, około 17^h UT zakrycie, przy ciemnym brzegu, planety Saturn o jasności 1.1^m. Księżyc, przed pierwszą kwadrą, znajduje się w azymucie 219° na wysokości 22° nad horyzontem. Zakrycie nastąpi w kącie osiowym 67°, czyli przy Oceanus Procellarum. Zjawisko będzie widoczne m.in. w: Krakowie o 17^h43.7^m, Gdańsku o 17^h38.5^m, Olsztynie o 17^h40.6^m, Łodzi o 17^h41.4^m, Krośnie o 17^h46.1^m.

II. Zjawisko Nr. 61 (zakrycie Plejad)

Dnia 1 kwietnia 2025, około 21^h UT zakrycie, przy ciemnym brzegu, gwiazdy 23 Tau (Merope), o jasności 4.1^m. Księżyc, będący w fazie +0.16 (tuż po nowiu) znajduje się w azymucie 304° na wysokości 3° nad horyzontem. Zakrycie nastąpi w kącie osiowym 96°, czyli przy Mare Orientale. Zjawisko będzie widoczne m.in. w: Szczecinie o 21^h16.9^m, Gdańsku o 21^h14.4^m, Warszawie o 21^h16.1^m, Krakowie o 21^h19.2^m.

III. Zjawisko Nr. 133 (zakrycie Plejad)

Dnia 12 września 2025, około 21^h UT odkrycie, przy ciemnym brzegu, gwiazdy 20 Tau (Maia) o jasności 3.9^m. Księżyc, będący w fazie -0.67 (przed ostatnią kwadrą) znajduje się w azymucie 78° na wysokości 22° nad horyzontem. Odkrycie nastąpi w kącie osiowym 295°, czyli w pobliżu Mare Crisium. Zjawisko będzie widoczne m.in. w: Szczecinie o 21^h15.9^m, Gdańsku o 21^h19.1^m, Łodzi o 21^h16.9^m, Krośnie o 21^h15.8^m.

³³ Occultation Prediction Software by David Herald [online] <http://www.lunar-occultations.com/iota/occult4.htm> (dostęp 1.12.2023)

³⁴ Pomocna będzie tu mapka ze str. 81.